

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Table with 5 columns: Szerkesztőség és kiadóhivatal; Megjelenik a lap; FELJÁRÓ SZERKESZTŐ; Nyitási díjak; Előfizetési ár.

Apponyi az obstrukció ellen.

A múlt hét folyamán igazi esemény számba ment Apponyi Albert gróf képv...

A kitűnő államférfiu leszállott az elnöki székből, a honnan ritka pártatlan...

Az Apponyi gróf beszéde nem csak képviselő társaihoz intézett tartalmas, ki...

A beszéd első sorban nagy hatást tett magára az szabadelvű pártra, de az ellenzéki pártot sem hagyta érintetlenül...

E nyilatkozat azonban magát a nemzetet is megnyugtathatja az iránt, hogy

az új miniszterelnök nem tervez semmi...

Kitűnik az Apponyi beszédjéből az is, hogy azon nemzeti programból, melynek megvalósításáért mint a volt nemzeti párt vezetője...

Az Apponyi beszédjében igen érdekes és kiváló fontosságú az a rész, melyben a magyar vezényszó...

Beszéde második felében Apponyi gróf az obstrukcióról a különösen a mai obstrukcióról szól.

Kifejti, hogy a mióta a magyar parlamentnek működése megakadt Magyarországon összes belső és külső ellenségei

erősebb akcióba léptek. Magyarország normális közléte meggyöngyült, megvan bontva az egész országban mindenütt a rend.

Az obstrukció eredménye az a ropant anyagi hátrány és anyagi kár is, melyet az ország az életbe vágó kérdések megoldásának elodázása által szenved s megbénulása az országnak abban, hogy gazdasági érdekeit kifelé érvényesíthesse.

Ezekhez járul még azon körülmény is, hogy az exlexben való huzamos benmaradás alkalmas a törvényteléslet és az alkotmány iránti feltétlen tisztelot megingatlására.

Függetlenségi párt kijelentette és határozati javaslatot is adott be az iránt, hogy letessz az obstrukcióról, ha a kormány levezei napirendről a katonai javaslatokat és tárgyalásra kitérzi a határozott időhöz kötött javaslatokat.

A függetlenségi párt tagadhatatlanul győzelmet aratott azzal, hogy a katonai javaslatok lekerültek a napirendről, de most kitűnik, hogy a függetlenségi párt nem győzelmet akar, hanem okvetlenül azon van, hogy a nagy többséggel szemben a saját akaratát érvényesítse a ennek érdekében folytatja tovább az obstruk...

cióit, a mivel a párt obstruáló elemeiről az is kitűnik, hogy nem respektálják az adott szót.

Apponyi hatalmas beszédében ki-mondotta, hogy ilyen körülmények között az obstrukciót semmiféle észszerűséggel, semmiféle frázissal sem lehet többé a nemzet előtt igazolni.

Hogy ennek a nagy beszédnek a hatása alatt le fog-e szerelni az obstrukció, arról most beszélni nem lehet, de annyi bizonyos, hogy az obstrukció tovább folytatásának most már politikai komolyságot senki tulajdonítani nem fog.

Apponyi gróf nagy szolgálattal tett a nemzetnek az által, hogy leszállott az elnöki székből azért, hogy megvilágosítsa a helyzetet. Meggyőzünk győződve róla, hogy Apponyi ezen fellépése nemcsak a parlamentben, hanem azon kívül is nagy eredményeket fog létre hozni, melynek következménye a parlament megbomlott rendjének helyreállítása leend. Erre fog törekedni az egész nemzet, melynek élete összerorrott az alkotmányossággal s az is világos, hogy a katonai reformokat is, melyet az egész ország óhajt, csak alkotmányos uton érhetjük el.

A képviselőház ülése. A képviselőház folyó hó 21-én tartott ülésében, el-pren-tálta az elhunyt pápát Apponyi Albert gróf. A képviselőház elnöke, meleg szavakkal méltatván az elhunyt nagy érdemeit. A folyó hó 22-én tartott ülésben általános figyelem és érdeklődés közepette mondotta el Apponyi gróf oly régen várt beszédét, (a beszéd részleteivel lapunk vezető helyén foglalkozunk) melyben fenntartotta mindazon elveket és követeléseket, melyeket ellenzéki vezérkorában vallott s kijelentette, hogy támogatni fogja a miniszterelnököket, kiknek politikája iránt bizalommal viseltetik. A beszéd zajos tetszést aratott s a szónokot tömegesen üdvözölték. Szünet után Beóthy Ákos bírálta Apponyi beszédét, személyesen kérdés címén. Azután interpellációk voltak. Apponyi beszédével foglalkoztak s azt bírálgatták a 23-iki ülésben Bakonyi Samu és Ugron Gábor, a mind-

"A CSIKI LAPOK" TARCZAJA.

XIII. Leo pápa nagysága.

Az egész keresztény világ gyásza és megható részvéte kísérte XIII. Leo pápát utolsó útjára. A temetés maga is megható, méltó a nagy pápához. Szombaton este történt a szent Péter templomnak Oltári szentély képművészeiben. A holt testet már szerdán átvitték a Vatikánból a szent Péter templomba és szombat este 7 órakortól 10 ig tartott a temetési aszeriartás. Mint a hajdanok nagyjait a pápát is hármas koporsóba tették. Az első koporsó, melybe a ravatalról levett holttestet helyezték, ciprus fából készült és bibor vörös bársonnyal volt bevonva; est a koporsót egy másik olomból való koporsóba tették és azt az olomból való koporsót beforrasztán és lepecsételve után egy harmadik, szilfából készült koporsóba helyezték. Még a napokban az egész világ minden részében engedetlen szent misézásokat mutatnak be az egyház szolgái a pápa lelki üdvéért és azután kezdődik az új pápa választása. Hogy az legyen való jelleget meg letünk, foglalkozunk még a nagy pápával; erre hív fel az az óriási részvét, melyhez foghatót semmi fejedelem halála alkalmából nem lehet tapasztalni.

A világ első testületének tagjai, a külföldi államok képviselői szombaton fejezték ki részvétüket; a portugál követ volt azonosok: XIII. Leo erényei és mély tudása — mondá többek közt — a világtörténelemben előtérben nyomat hagynak maguk után. Hasánk legtitesebb testülete a magyar képviselőház is hódolatos kegyelettel emlékezett meg a nagy pápa haláláról. Apponyi Albert gróf elnök szónoki művésze párosult igaz hitből fakadó fájalmával, a midőn beszé-

dében megajszolta XIII. Leo nagyságát, hemu-talta Leóban a nagy pápát, a nagy államférfiut, a nagy embert. „Az egész művelt világ — mon-dotta — gyászol XIII. Leo ravatalánál, mert ő benne a pápa, az államférfiu, a világtörténelem szövőszékén működő közéleti egyéniség nagysága az ember erkölcsi tökéletességével találkozott.”

A magyar egyház főpapjai, a püspökök is külön körlevelekben kegyeletos szavakkal emlé-kesnek meg a nagy pápáról. Ide iktatjuk kegyes püspököknek körleveléből a következőket: „Vau-nak nevezetes sírok, melyek bennünk szomorú emlékeket keltenek, mert olyan embereket takar-nak, kik sok nép boldogságát megfontották, de vannak dicős sírok is, melyek életet, vigaszt, lelkesedést lehelnek ilyen pártatlanul dicős sír a mi Urunk Jézus Krisztus sírja és az övéhez ha-sonló soknak sírja az ő helytartói közül, ilyen eszentatyánk XIII. Leo és is. Mint szent életű püspök foglalta el a világ legfontosabb, legma-gasabb trónját, mint szent pápa vezette Krisztus jáhait és bárányait és mint szent tért isten színe elé, hogy elvegye egyszerű, sokoldalu munká-ságának örök jutalmát.

„Leo orozsánt jelent — mondja alább. — És valóban bár megjelenése mindig egyszerű, szelíd, aszeretetre méltó volt, az egyház ellenel mégis félve néztek Róma felé, mert bárány sze-lidegével orozsánt bátoran párosult benne, mid-őn az egyház jogait védelmezte; kiméltetel, kiváló bölcseséggel és akadályt nem ismerő erélyvel iparkodott nem annyira legyőzni, mint meggyőzni az egyház ellenel.”

Nagy, szent és hős volt XIII. Leo életében, nagy, szent és hős volt halálában. Halála előtt d. n. 3 órakor még egyszer összehozta erejét a ezen emlékezeset szavakkal mondotta: „Es utolsó szavam: Mindenkinék gondjába ajánlom az egy-hásat.”

XIII. Leo pápa a világtörténelem ítélszéké előtt is kiállja a versenyt a legnagyobb emberekkel, kik valaha a közéletben szerepeltek, sőt egy tekintetben felül is mul sok történelmi nagyságot. A világtörténelemben ugyanis gyakoribbak a nagy érdemek mint a nagy jellemek. A nagy embereknek nagy hibáik is vannak. Innen van az a felfogás, hogy a közélet férfijainak történelmi jelentősége nem függ feltétlenül a köz- és magán élet teljes összehangozásától; inkább függ egy-egy nagy elvnek következetes képviselésétől. Mennyi bálványt kellene ledönteni, mennyi kü-zéleti nazság szagorodnék össze, ha azokban keresnők a köz- és magánélet teljes összehangoz-tát. Senkit sem figyelnek megjobban a közéletben és senkit sem bírálnak meg kiméltetlennéből mint éppen egy magas állásu papot daczára a fent említett felfogásnak. Mily magasztosan áll szentegés Atyánk a'kja a világ előtt; szem-lélhetül őt az oknyomozó, bírálatos történelem, köz- és magán élete teljes összehangban van. Ez az ő nagy jellemének titka, mondjuk szentegés. Erre mutatott rá a magyar képviselőháznak nagy essű elnöke a fent idézett szavakkal. A nagy pápa kiváló jó indu'attal viseltetett nemzetünk és hasánk iránt, kedves magyarságunk nevezett bennünket. A történelem tanúsága szerint nemzeti életünk dicős korzakai fényt hoztak az egész nyugati keresztény-égre. Nagy királyunk, mintegy jobb kezei voltak a pápának a keresztény tanítás ter-jesztése és védelmében és spaánk miut előfal állottak a keresztény civilizáció védelmében. Szere-nesétlen politikai helyzetünk, mely a mohácsi ve-esedelemmel kezdődött, hozta magával azt, hogy Ró-mával való viszonyunk gyengült. Nem magyar a így magyar erősei és gondolkodni nem tudó, hgyo-mányainkat és nemzeti törekvésünket nem ismerő emberek befolyása döntötte el azon ügyeket,

melyek Magyarországot érdekelték és bontotta meg azon bened és szoros kapcsolatot, melyben századokon keresztül Rómával voltak. Így történt, hogy kisebb nemzeteknek nagyobb befolyása volt Rómában, miut nekünk. Ez állapot kezdett javulni és a javulás XIII. Leo pápa személyéhez fűződik. A magyar nemzet tehát a nagy pápában egy kiváló atyját és barátját vesztette el.

Az öreg Pecci meghalt, de a pápa halhatatlan. Ezeket a szavakat is mondta XIII. Leo, midőn halálát közölni kezdte. Nagy szavak ezek, nagy igazságot foglalnak magukban, melyet XIX század esztendő hívelesei. Bistatás, bátorítás van a haldokló Leo e szavaiban a hívők számára, in-telom a hitetlenek és a világ számára azért, mert az isteni igazságok hordozására és megőrzésére in-tézményre van szüksége a világnak. Így a mély részvét, mely a világ minden részében meg nyil-vánult szólott elsősorban XIII. Leo pápának, az egyének, de csalhatatlan jele egyuttal annak is, hogy az emberiség nagy tisztelott van a pápa, a pápaság iránt. Tehát még ott marad a világ figyelme az örök városban; már összegyűltek a biborosok, pénteken vonultak be a konkλάβéba s egy pár nap múlva az az örvevondás kiáltás hang-zik — habemus Papam —. A püspökök az egész világon imákat rendelték a választás sikeres kimene-telére, de valóban azütköz is van rá, hogy a ne-héz viszonyok között és a nagy pápa után ki-váló egyéniség jusson szent Péter székébe.

Püspök Urnak szavaival végessük XIII. Leo pápa nagyságáról írott elmélkedésünket: XIII. Leo jó harcot harczolt. Hivatása az volt, hogy védje az igazságot és gyógyítsa a beteg társadalmat. Ha teljes siker nem koronázta is fáradságát, mégis ama meggyőződéssel szállott sírban, hogy a gonoszság tervei nem fognak győzelemre jutni, mert a pokol hatalomságai nem fognak erőt venni Krisztus egyházán.

ketten az obstrukcióját jogosultságát védelmezték, de beszédek nem bírták felülmúlni, lerontani Apponyi beszéde hatását. — A július 24-iki ülésben folytatták az obstrukciót a Vázsonyi Vilmos beszéde ki az ülést, több mint 2 óra hosszán tartó beszédben, melyben bírálta a miniszter elnök programját a majd Tomasiacs egyik beszédével foglalkozott, melyet pár hónappal ezelőtt mondott a kérdé, hogy mikép lehetett Tomasiacs miniszter? Beszéde végén határozati javaslatot nyújtott be. Szózat után Pichler Győző személyes kérdésben szólalt fel, kinek Ugron rögtön válaszolt, majd válaszolt Darányi miniszter Udvari Ferenccel, Esterházy Miklós gróf. és Bartal Aurél interpellációjára a Duna és Vág kiöntéséről ügyben, kik a választ tudomásul vették. — A július 20-iki ülésen is csak egy szózatok volt Mukics Simon, a ki a miniszterelnök programját bírálta a kijelentette, hogy a miniszterelnök multja csak bizalmatlanságot keltett benne. Beszéde végéig Olay Lajos indítványozta, hogy a Rákóczi ünnepre való tekintettel a ház ülést félóra múlva tartson, a mely indítványát a ház el is fogadta.

A parlamenti zendülés.

Mig az ország gazdasági viszonyai az eszékeny földművelő nép véréjének hullásaival szorogódnak az elemi csapások által is sokhelyt megváltoztatott természetkörülmények, összevisszajelölt és betakarításán, hogy abból a maga és családja szükségleteit úgy, a hogy fedezhesse a közartozásait az állammal szemben terhossá, addig nehány ember eszeveszett makacssága miatt az ország drága pénzén és annak igen sok. úgy fontosága és vitális érdekeinek egymás hátrányára és kárára 4 hónap eltelté után is a székes és az üres szalma cséplés még mindig foly a képviselőházban, deára annak a gazdasági lények szökőnként, melyet Apponyi Albert Gróf képviselőházi elnök a múlt hét egyik napján tartott és a mely kormány intelmek és hazafias aggodalmaknak híjával nem volt.

Talán még volt némi jogosultsága a parlamentáris elvek fejlettségére állítás mellett is annak a harcoknak, melyet a kisebbség a katonai létszám tervezett felemelése ellen komoly ellátározásokkal folytatott és a melylyel az országot egy kiváló és alig pótolható államférfi megbuktatásával sikerült törvényen kívüli állapotba sodornia, de kitűzött célját elérte, vagy is ama kifogásolt javaslat visszavonott a ennek fejedé szavát adta arra, hogy az ország súlyos helyzetéből való kibontakozásnak egyszere utjában nem áll: most már igazán megbotránkoztatással kell hallani minden az ország sorát és a Magyar állam tekintélyét szíven hordó embernek azt az üres és a mellett komoly aggodalmakat keltő határozatot, — melyet a Kosuth pártból származó utján kivált a Polonyi — Ugron-féle párt töredékkel összefogott, alig számba vehető kisebbség a képviselőházban még mindig folytat és abban hagyni nem is akar.

Es a harc többé nem párt politikai küzdelem habár nemzeti követelmények czége alatt is foly, hanem legfőbb czéja az új miniszterelnök megbuktatása, kinek hetek óta a programját és az eddigi lényegességét bírálják még pedig az adott szöveggel, a vezér ottlaga, avál és a parlamentari szabályok léttalátpírásával egyenesen az alkotmány megmontatására nem tartva egy bekövetkehető abszolútizmus vezetésiútól sem, a mitől pedig minden gondolkozni tudó hazafinak irotzása kell.

Mert hiszen bizonyos dolog, hogy mielőtt Héderváry Károly szót nyertt volna a kabinét megalkatására vonatkozó missziót elvállalta volna a közöj ellenségi pártok bizalmi férfiatól biztosítását nyert arra, hogy az obstrukcióját azonnal lezserel, ha a katonai javaslatok visszavonattak és a biztatót egyhangulat hontólítást a part határozat is követte. Es a párt határozata nyújtotta aután az alapot Hédervárynak arra, hogy ő felelőssé a kifogásolt javaslat visszavonátát proponálhassa s a kormány megalkatásából megbízhatat elfogadhassa. S mit tesz ezzel szemben most az a maroknyi kisebbség, mely magát és vesztét a szövetségessel desavaránta? — a miniszterelnöki program kifogozása mellett és oly nemzeti követelmények czége alatt, melyek nagy részének maga idején való teljesítésére a Selli Kálmán igértének magáéval tételeivel a jelenlenni miniszterelnök is szavát adta: folytatja az egész nemzeti névben — melyől azonban erre felhatalmasága nincs — a magyar alkotmány épésége és a magyar nemzeti politikai hiteltörvézésre szándékát, minden elkerrel való kijelentés nélkül.

Azért nem tartjuk tehát ezt az eszeveszett harcot józnan pártpolitikai küzdelemnek, mert annak most már semmi parlamentari szabályai nincsenek s csak is egy olvakult szenvedélynek a fattyuhajtása, midőn az egy pártveszt elűzésével, a parlamentaris többség jogainak meggyátálásával történik, az adott férfi szót megtagadja, melyet nem is annyira a többségnek és a kormánynak, hanem mondjuk ki, követve egyenesen a királynak nyújtott s es által mind belső, mind külső ellenségeinek az ellenükti gyűlöltre és egyerközésre tápt ad.

Igazán szót képet tartó élők az ország jövőjét illetőleg az az alkotmányos életünkben még eddig elő nem fordult politikai rövid látás, mit egy országos kisebbség főként a most előtérben álló fontos gazdasági kérdések megoldatásának küzdelemében az ország kárára nap-nap után tennék; mert ha az az obstrukcióját, az az szokatlan

és nem mindig oszlaszó fejgyor ellentéllására a bizonyos nem tesző javaslat megbuktatására használtatik fel, annak még van értelme, de midőn erőszakát a még arra sinoz tekintettel a mi az állammal elodáshatlan sütsége a olyan tervbe veit és hatastát nem tűr intéskedéseknek állja útját, a melyek magának az állam preatizésének és a polgárok milliói jólétének emelédere lenének befolyással nem tekinthető egyőnek, mint parlamenti szendülésnek, mely diktálna a ar kormánynak, többségnek, sőt magának a koronának is.

Telepítés.

A székelyföldi miniszteri kirendeltség mindeig ideig még nem fogott nagyobb arányu munkába. De elfogadván a székely kongresszus határozatait kiindulási alapul, a földművelésügyi m. kir. miniszter utasítására terjedelmes javaslatot készített és terjeszt az ósz folyamán a Székelyföld gazdasági tényezői, jobban mondva annak testületéből összehívandó ankét elé, melynek mint a javítás munkájának orzálaysói és lényezői, ezt a javaslatot a munka megértés és a gyakorlati megoldás biztató mértéke szerint fogják elbírálni, hogy annak alapján minden vonalon nagy arányu mentő munka kezdésnek.

Módonkban volt a nagyvezetésu munka lényegével a egyes részleteivel is megismerkedni.

E munka Sándor János kormánybiztost és az egész kirendeltséget mint a Székelyföld bajainak ismerőjét és a javításra kiválóan alkalmas gyakorlati embereket dicseri. Nem akarunk azonban elébe vágni az eseményeknek; azokkal hisszük minden vonalon meg lesznek elégedve. De mert kapcsolatos a székely kérdés, sőt annak a kongresszus előtt is folytatótt, lényegesen fontos része a telepítés, elmondunk egyet erről, mint a székely kormánybiztos közreműködésével folyó akcióiról:

A m. kir. földművelésügyi miniszter ur folyó évi június 10-én 5888. sz. alatti kelt rendeletével megállapította kolozsarkati, felsődetrehemi, m. lútlasi és fehéregyházi állami telepek elfoglalásának feltételeit.

Tudva azt, hogy a Székelyföld némely vidékein sem hiányoznak olyan földművelők, kikre néve a birtokszereztését saját községükben a határ szűk volta még abban az esetben is megakadályozza, ha különben az ahoz szükségesség tökélyt rendelkeznék, másokra nére pedig a birtok árának egészben való kifizetése zárja ki az önálló gazdasági alapításának lehetőségét: a székelyföldi miniszteri kirendeltség azt ajánlta, hogy a Székelyföld szomszédoságában most betöltendő eme 388 állami telephelyen minél több székely földművelő legyen elhelyezhető s az önálló gazdasági alapítására rásegíthető. Különösen óhajja ezt a gondolatokat kívül még azért is, mert a földrajzi fekvésnél fogva e telep-helyeket tartja legalalmasabbnak arra, hogy a székelyekkel való betelepítéssel a székelység határai szélesíthetessenek s a Székelyföld magyarságának tórfoglalása kiterjesztessék.

Ugyanezerét a telepítési feltételeket tartalmazó telepítési okirat rendelkezésére álló példányait a székelyföldi gazdasági egyleteknek azzal a kéressel küldötték meg, hogy azok a maguk részéről is ragadják meg a székelység gazdasági és faji megerősítésére kínákozó ezen alkalmat, ha-sanak oda, hogy e telep-helyekre székelyeink közül is minél többen telepedjenek.

A telepítési okirat a telep-helyek átengedésének minden feltételét pontosan előírja. (Ézt annak idején egész terjedelmében közzöltük. Szerk.) A kormánybiztos véleménye szerint azonban mégis igen dívós és szükséges volna, hogy ez okirat egyszerű közzétételén kívül a települési vágyó közönség felvilágosítására s azok helyes megválasztására a gazdasági egyletek közreműködésének, mindenek előtt kiszemelésnek azon vidékeket s azon községeket, a melyekből gazdasági s népességi szempontból legkiválótabbnak volna a legkevesebb hátrállyal járna a telepítés — a tagjaik révén közvetlenül kiválógnának a telepítésre alkalmasokat a megmagyarázni nekik a telepítés összes feltételeit.

Tájékozásul közzöljük itt ismételtén is, hogy a kolozsarkati, felsődetrehemi és fehéregyházi telep-helyekre csak ev. ref. és róm. kath. vallásu kiegészítők fogadtatnak be telepesekként.

A telep-helyek iránti kérvények a m. kir. földművelésügyi miniszter urhoz intzendők s akár közvetlenül, akár az illető birtokkezelőségek útján beadhatók. A kérvényeket azonban a gazd. egylet is elfogadhatja, s akár a kormánybiztos közvetítésével, akár közvetlenül a m. kir. földművelésügyi miniszter urhoz felterjeszetheti.

A kérvényekben okmányokkal, leg-gyszerűbben közöjki bizonyítvánnyal igazolandó a folyamódó vallása, életkora, család állapota, gyermekeinek száma, foglalkozása, kifogástalan erkölcsi élete és vagyoni állapota, nevezetesen az, hogy a folyamódónak ingatlanokban gazdasági élő és holt felszerelésében, valamint készpénzben legalább 2000 korona vagyona van, hogy továbbá az ingatlanok valamint gazdasági élő és holt felszereléséből állanak, végül, hogy a folyamódónak adósságai nincsenek, vagy ha vannak mily összegre ragnak és milyen természetűek.

A telepeken szervezett kincstári birtokkezelőségek utastára vannak arra, hogy a telep-helyeket az érdeklődőknek a helyszínen mutat-

ják be és a szükséges felvilágosításokat is adják meg.

A gazdasági egyletekre láthatólag fontos szerep vár itt. Mert nekik az akció keretében a folyamódók személyi és vagyoni viszonyairól, a kibiról feltehető, hogy telepeseknek alkalmasak és a kezdet sokféle nehézségeivel megküzdési képesek lesznek, a lehetőségig megbízható adatokat beszerezni és a kormánybiztosság rendelkezésére bocsátani.

Ugyanis — s ez az akció sokat vitatott és megállapított lényege: a kormánybiztosság ezeket a telepeket elkérte a m. kir. földművelésügyi minisztertől, hogy egészben székely telepítésre használhassa fel.

Tervének keresztülvitelére elfogadta azon egyszerűen köztudatból származott javaslatot, hogy a mennyiben a Székelyföldről, habár a székelység lakta föld mellé is — kitelepít: első sorban arra érdemes több gyermekek, birtokszerezésre utalt családból, másod sorban a kivándoroltakból válogatn a telepesek, hogy a kik otthon, saját falujokban semmi áron sem jutnak az életfőtételeikhez szükséges föld tulajdonjogához, s talán éppen azért vagy más okból is kivándoroltak, alkalmat találjanak a haza földjéből birtokot szerezni.

Egészben természetesen, hogy a birtokszerezési feltételeit ezeknek teljesíteniük kell. Arról, hogy a székely faj szegényebb része miképpen juthat ezen akció keretében segítséghez, más alkalommal szólnék.

Tanítói szentgyakorlatok Csik-somlyón.

Szolgálatot vélnék teljesíteni, midőn az utóbbi szentgyakorlatok résztvevők neveit közöljük, a mint következnek. Gr. Majláth Gusztáv Károly eredeji püspök, Péchy Arnold S. J. józsa társasági atya, hitászuók, Bundala János szentudor, Estergom. Keresch Ferenc kanagy, Estergom. Kántorok és tanítók: Adorján Imre Csiksomlyó, Antal János Csiksomlyó, Antal János Csikszenttamás, Balló Károly Komzma, Baka József Csikszentgyörgy, Baka János Csikszentmárton, Balló Imre Taploca, Bálint Sándor Petroszény Bálint József Oroszhegy, Benke Lajos Kásonújfalva. Baka János Csikszereza, Biró József Delne, Büchler Sándor Somlyó, Borsos Mihály Közvenyesezemet, Buzás János Miklósvár, Csirik Jenő Somlyó, Domokos János Szentmikló, Eleanor Sándor Zalátpatak, Erdl Vendel Gyulafehérvár, Ferenc József Karczfalva, Ferenc József Lővete, Ferenc János Szenttamás, Ferenczy Ignác Tusnad, Ferenc Tamás Rákos, Füleky Árpád Csikszereza, Filőp Ferenc Ditró, Fodor Izra Békás, Gál Sándor, Udvarhely, Gál Sándor Oroszhegy, Gál Márton Dánfalva, Gál Antal Kásonfalva, Gál Mihály Udvarhely, Gergely József Csikszentsimon, Gál Ambrus Korond, Gáspár Endre Taplocazó, Gáspár János Polyan, Gyrocsocva Károly Úlke, Hajdu András Oroszhegy, Horzó János Oláhfalva, Imre János Taploca, Imre Ferenc Kásonyemet, Imecs Mózsa Csicsó, Jakabos István Búkeződ, Jartó Áron Vágás, Kásoni János Szentimre, Kerestes Sándor Doményháza, Kovács Béla Lővete, Kovács Ignác Verebes, Kovács Nándor Naszód, Kömény Gyula Komzma, Kristó István Szentkirály, László Elek Béta, László Elek Brassó, László Imre Zsombor, László István Ditró, László Dónes Fenyéd, Márton János Vice, Márton Bálint Makó, Márton László, Szentmárton, Miklós Antal Oroszhegy, Márkos Sándor Szentlélek, Nagy Tamás Gyimeslokt, Vástorli János Segevár, Orbán János Peseinek, Paláncz Sándor Jenőfalva, Péter Balázs Szentmárton, Petres Lajos Zetelaka, Petres Viktor Zetelaka, Petres Gyula Farkaslaka, Pálóczi Géza Madaras, Pál Albert Alfalu, Puskás Tamás Szépvíz, Ráduly Béni Szentdomokos, Salamon Márton Mikóújfalva, Salló Albert Szögöd, Simon Lajos Karczfalva, Solyam Mihály Torja, Szabó Bálint Bethlenfalva, Szabó Sándor K. szentlélek Székely András Alfalu, Székely Ferencs Csomafalva, Szöke József Szentimre, Tamás Imre Tusnad, Tamás József Oroszhegy, Pályán Imre Fauszai, Telke János Nagyenyed, Tótor István Csütősegy, Veress Péter Jenőfalva, Weger Ferenc Minda-szent, Pál István Palmatár, Inocs János Csütősegy, Pál Béla Minda-szent, Weger Béla Somlyó, Ferencs Gyula Kézdváralsely, György László Csomortán, Györbiró Ignác K. szentlélek, Vitos Domokos Somlyó, Nagy Galacsi János Somlyó, Laos János Szentlélek, Kovács Antal Szentmiklós Csöke Ferenc Szentimron, Dobay Ferencs Keresztur, Tanárok: Bartalin József Gyulafehérvár, Reithoffer Jenő Gyulafehérvár, Embery Árpád Udvarhely, Mihávoics Béla Udvarhely, Ssemle Ferencs Udvarhely, Szó Gáspár Udvarhely — Tamás Albert Udvarhely, Dr. Balló István Somlyó, Herberger Béla Somlyó, Riasner Ödön Somlyó, Pál Gábor Somlyó, Jakab Antal Somlyó, Lakatos Izra Somlyó, Dományos Péter Somlyó.

A szentgyakorlatok elvégzése után az egyházi senokszersu mintegy 54 en még viszta maradtak, kiknek Buntala és Keresch utók több órára terjedő oktatót a teljes egyházi senórdi és kántori funkcióiról. Be is tanítattott több éhorális darab, nevezetesen egy regulum is, melyet a jólékű főpásztor szombaton reggel Pontifikált az elhalt tanítóktól.

Igazán óhajtatódó lett volna, ha ezen kántori tanfolyamot több eredeji kántor és is meghallgatta volna, mert már ideje, hogy valahára e téren is egyöntetűség csatlósse.

— 2.

Fürdői levél.

A Hargitáról.

Tekintetes Szerkesztő úr!

A múlt általommal küldött levelemet azmal végzettem, hogy itt a Hargitai fürdőn jóval élénkebb lenne az élet, ha ezt a kincset érd helyet a tulajdonos községs is úgy megbecsülte, mint a hogyan azt a látogató közönség megbecsüll.

Ezen állításom megindokolása czéljából hivatkozom a következőkre.

A Hargitai fürdő ma már nem csak itt Csikban és a szomszédos Udvarhelyvármegyében, hanem az ország távolabbi részében is ismerik. Voltak itt vendégek az ezeltől években Budapestről, Debreczről, Nagyenyedről, Póssonváról, Kolozsvárról és az ország más helyeiről. Ezek a vendégek mindnyájan dícsérték és dicserik a fürdő kitűnő levezd-jét, páratlan jószágú ivóvizét, regényes fekvését, csodás hatású fürdőt és gőzöljét. Miadasok, kik itt megfordultak, a felsorolt tekintetekben elterjesztették e kies fürdőnek hírt, még pedig jó hírt, ezek mellett azonban azt sem hallgathatták el a valószínűleg nem is hallgatták el, hogy a fürdő még nagyon primitív berendezésu, hogy a vendégek távolról sem találják meg azt a kényelmet, mely a hosszabb, általánzó tartózkodások elkerülhetlenül szükséges lenne. Ezen azonban a fürdő egyéb előnyös oldalai miatt igen sokan tulenének magukat, ha biztosítva volnának arról, hogy legalább olyan, a milyen lakást kapnak s nem kell hosszú és költséges utazás után visszatérni, mint a hogy az már többekkel többször megtörtént. Ferről azonban senkit biztosítva nincsen. mert aránylag csakéj számu szoba áll a fürdőnél vágyó közönség rendelkezésére. A felső két épületben 20, az alsó épületekben pedig 10. A rendelkezésre álló szobák az idén már o bő csón napjában meg voltak telve vagy lefoglalva. Most egyetlen szoba sem áll rendelkezésre, sőt a bárli még a raktár helyiségét is megfűrésztette, hogy a jelntkezőknek lakást adhasson.

A felső lakásokon ez idő szorint egy szobában két, három, esetleg négy, öt személy lakik, a kik rendszeren egy családból tartoznak. Az alsó lakásokban, a jóval kisebb szobákban össze van szuflva nyolcz-tíz ember, sőt talán még több is. A bárli a jelntkezőknek egész órántán megmondja, hogy lakást már nem tud adni, de a szegény emberek összetett kézzel kéri s addig rimankodnak, hogy jellőn ki számukra valami szót, a hol legalább ájellő megpuhizassák magukat, hogy utóvögre is kényelánu kelletlen megenedj, hogy az alsó szobák valamelyikében keressenek maguknak lakást a ha a már ott lakók beleegyeznek, tölpedjenek meg. Visszamat senki sem akar annyira bizik a fürdőben, annak gyögyító hatásában, hogy kérek a legzuvalóbb lakás valamelyik szobában is megpuhódni, csak hogy a fürdőt, melytől gyogyulását, vagy legalább is lájda-mai cnyhlését várja, néhány napig használhassa. — Es ezek az emberek betegék, nagyobb részük hűtéses bánatalmakban szenved, de vannak más betegségekkel is s így ezeket egy szük lakásban való összezsűfolása belelétközik a közegészségügyi szabályokba is.

Ezeket az állapotokat a tulajdonos községs előljáró már évek óta tudja és ismerik, s a lakási mizeriákon még sem akarunk segíteni. Es ezen nagyon csodálkozunk, mert ezt könnyű szerrel betehetnék, hiszen van a községsnek lája és egyéb építési anyaga bővön, ott a fürdő közelében van fűrészs, a hol a deszkát kivágathatják, a bárli, ha anyagot adnék, akkor a szükséges épületeket szivesen felépíteni, de mindezek daczára sem történik semmi, marad mindny, a hogy s ezáltal szenved a közöj, de kárára van ez a községsnek is, mert a megbeszélhetlen értékt hely után ilyen körülmények között nem kapja és nem is kaphatja meg azt a jövedelmét, melyet kevés körültekintéssel könnyű szerrel szeszre vágathatna. Mert ha alkalmas és elegendő lakás volna most már tele lenne emberrel a Hargita, még pedig nem csak innen a környékről és a szomszédos vármegyéből, hanem távolabbi vidékekről is. Es ezek az emberek, mind pénzt hoznának magukkal, melyből egyik, másik áruért jutna a szomszédos községsnek lakosainak is. Mert ha a vendégek száma megszorított, mindjárt kis piacra is lenne szükség, ahol a szomszédos községs lakói a tejet, vaját, majortágot, zölésőget s egyéb élelmi szereket jó árban értékesíthetnék. Ha nem csodolnánk is, de legalább csepepnene.

Tele jajgatjuk a világot a székely nyomorúsággal, nem is egészen ok nélkül — de mikor ki van nyújta a segítőkész, csak hűsözés és vonakozva fogjuk meg, ha ugyan úgyvalóban megfogjuk, ha pedig magunknak kell tenni valamit, amivel sorunkba segíthetnénk, csak azért so teszünk, hanem eljátjuk a szánakat s várjuk, hogy a sult galamb bele repülljön. Kiválgára így tesz Csicsó községs is, birtokában van egy természetű kincsekkel gazdagon megáldott hely, meg van hozzá minden eszték, hogy azt kis költséggel és kevés áldozattal ki s aknázza, de hát nem teszi, ki tudja, minő okokból.

Nekem egy tünik föl a dolog, hogy egyáltalában sem az előjáróság között, sem pedig a községsben nincsen olyan ember, kinek világos fogalma lenne arról, hogy tulajdonképpen milyen értékes hely a hargitai fürdő, mert ha legalább egyetlen egy volna ilyen, akkor a saját maguk érdekében már rég óta segítettek volna, ezeken az ezeltől években is sokszor megénekeltek mizeriákon.

A fürdő vendégek létszáma öszesen az idén meghaladta a 160-at, kik közül mintegy 120—130 jelenleg is a fürdőn tartózkodik.

A társas élet meglehetősen barátságos, a már megtelepedett fürdő vendégek minden tisztessége, jóra való embert szivesen körükbe fogadnak, s egy társaságban töltik el az időt, kedves idő esetén kirándulásokkal, kellemetlen időben pedig és különösen esztéknél a „Hotel Csicsó“-ban, mely barátságos melegével — fűtő van benne — különösen nagy vonzó erőt gyakorol mindenkire.

Volt már this-estélyünk, melyon épen egy csikszerezaai lelebarátnok mulattatta csodálatos vadász kalandjával s bróndögös jelenetével az estélyen résztvevőket. Anyit azonban megjegyzünk, hogy a rémes vadász kalandokból 50—75%-ot le kell számítani, az ördög megjelenésénél, pedig mindig egy kürtősepró játszott a szerepet.

Dehát nevértünk, szó habozástunk is, sem annyira az előadottak tartalma, mint inkább az előadó furcsa modorán, melylyel a csodálatos eseményeket előnkbe tárta. Ilyen helyen azonban a főczél az, hogy jó hangulatban legyünk és ezt ez esztén el is értünk.

Volt tumbola estélyünk is, mely egy parkos kis táncmulatósággá s később aután hangversenyyé fejlődött ki, melyet egybírát csak azért említek föl, hogy ezen alkalommal egyik fürdő vendég kollégánk kiváló hógodó művészek mutatkozott be, annyira, hogy eszép és gyönyörkötővő játéka miatt eltértek rendez szokásunktól, a torai lefekvésőtől és csak 11 órá után mentünk pihenőre.

Melesleg megemlíttem, hogy a fürdőterület és környéke egyben kitűnő vadásztérlet is, s kik a nagyeket járják gyakran látnak őseket, nyulakat, vadászokat s más kíváncsot emlés és szárnya oktan állatokat.

De az egész fürdő község feltétlen tisztelője a törvénynek s így nem szegi meg még a vadászati tilalmat se, s hogy a gyantának még csak árnyéka se lérejen hozzá, nemcsak a tilalom alatt álló állatokat, hanem még a fenevadászokat sem veszi pusztá hegyre.

A vadászati tilalmat a fürdői kutyák is respektálják, mert hát ilyenek is vannak, az egyik B. n d i, a másik P. k k névre hallgat. Az első egy borzas muzsika kopó, a másik egy szép sima angol vizsla. A mint mondám mind a kettő nagy törvénytisztelő, tehát a nyulaknak és őzoknak békét hagyunk, de még is hogy vadászati szándékúkat kielégítsék a szegény kis szelcsorjót a fürdő területén meg kell engedni, hogy a mi egyéb iránt a borjúknak csak egész-ségére válik.

Mind a két kutyának kitűnő tulajdonságai vannak, a B. n d i hűségese kísérője minden kirándulásnak, a P. k k pedig az étteremben segít az ebéd elvégzésében. Reggelire Pikk tejbe aprított kenyéret kap, melyhez azonban csak abban az esetben nyul, ha a tej nincs vízzel felhígítva. Ezen teljes tulajdonságait fogva igen ajánlatos volna ellenőrzéket alkalmazni városunkban. Ki kellene állítani Szereda végéhez Zsoprd felől s minden tojás csoportba be kellene engedni neki. A melyik tejbe beletöltö, hátra vihető a városba; de a melyikbe nem, azt, mint hannisítványt vissza kellene utasítani. Probandum est.

Babliás.

KÜLÖNFÉLÉK.

Házasság. Dr. Zakariás István csikszentkirályi körorvos folyó hó 28-án délután tartotta azük családi körben esküvőjét Létyán Erzsike kieszásonnyal Csikszentkirályon. Az új párnak tartós boldogságot kívánunk.

Kinevezés. A m. kir. miniszter elnök Csikszeredei Gözy Gézát a vezetéke alatti minisztertanácsfőnöki igazgatóvá nevezte ki.

Gyász isteni tisztelt. A már szombaton sirba helyezett XIII-ik Leó pápa ő szent ségért az ünnepélyes gyász isteni tisztelt városunkban tegnap (kedden) délelőtt tartott meg a rom. kath. plebániási templomban, melyen a különböző hatóságok testületileg, s a polgárság sorából is igen sokan vettek részt.

Füldői élet. A szerkesztőségünknek megküldött kimutatások szerint az **előpataki gyögyfürdő**n megfordult vendégek összes száma 683, Borzakén pedig folyó évi június hó 15-től július 8-ig 396 vendég volt.

Petőfi emlékül-nepély. A Kászon jakabfalvi fürdőn folyó évi augusztus 2-án a lánylelkű költő és szabadsághős halálának évfordulóját a régi szokásokhoz híven csinos műorral és kösébédél fogják a fürdővendégek megünnepelni. A műsor következő: 1. Ünneplőyes szentmise az erdei sétányon emelőnd lombsátor alatt d. e. 10 órákor. 2. Szózat Vörösmartytól, éneklük a fürdői dalkör senkiesérettel. 3. Ünneplő meggyűtő beszéd, tartja Bartalis József gyulafehérvári főgim. tanár ur. 4. „Szeptember végén” Petőfítől, szavalja Novák Rósa k. a. tanítónő. 5. Népdal egyleg. Petőfi népdalából, senoki ábréttel éneklük a fürdői dalkör. 6. Ének szőlv Bitterlein Maris k. a. által Reithoffer Jenő főgim. tanár ur hegedű kísérőre mellett. 7. „A nemzet-hez” Petőfítől, szavalja Both Mihály kántor ur. 8. „Himnusz” Kölcseitől. Éneklük a fürdői dalkör. 9. Rákóczi induló a fürdői senekar által miközben levonulása a kösébédre, melynek folyamán 10. „Emlék beszéd” a Petőfi serleggel tartja Soó Gáspár székelyudvarhelyi főgim. igazgató ur. A kösébéd ára személyenként 3 korona. Este tüsi játék és táncmulatság. Az érdeklődő vidéki kösönöségeket az ünneplőre ez uton is tisztelettel meghívja a rendezőség.

Vendég forgalom a tusnádi fürdőn. Bárha néhány napig valóságos nyári meleg idő volt s így remélük lehetett a fürdői élet meglendülését, még mindig nagyon korlátozott száma mutatkozik a fürdő látogatóinak a tusnádi kitűnő gyogy. és üdülő helyen. Az utóbb keddé tett kimutatás szerint ugyanis július hó 19-ig a vendégek és áztatások száma 707 volt, a mi nagyon is kevés egy olyan elsőrangú fürdőnél, mint a tusnádi is.

Bucsu bankett. Folyó hó 25 én este a Kosztub-áskalló nagytermében Bartha Ferenc városkötől eltávozó kaplán tiszteletére nagy számú barátai és tisztelői jelenlétében bucsu vacsora volt. A szeretett és sokak által tisztelt lelkézet több pohárköszöntőben bucsosatták el városunktól s kívántak neki szerencsét új állomás helyén kifejtendő munkásságára.

Térszere városunkban. Kellemes megjelölésbe részesítette Rádúj Béni Józsa karmester városunk kösönöségeit. Ugyanis elhatározta, hogy minden vasárnap este 7 órától kezdőleg a város háza előtt térszere fog adni. Az első folyó hó 26-án volt, nagyüzám kösönösége jelenlétében, mely a cigányok szép sőtáiban nagyon gyönyörködött s a végén zajos tapsban is részesítette őket.

„Orvosi kösönység”. Az országos orvosi szövetség megyénkbeli tagjai, folyó évi augusztus hó 2. Csikszentdomokoson Krausz János vendéglő diástermében tartják meg évi közgyűléstüket, melyre a meghívók, már kiküldöttek. E közgyűlő legfontosabb tárgyát, az egészségügyi kösönöségben lévő államosítások, hozandó törvényekre vonatkozó javaslatok képekenk. A hozandó javaslatok azonban érvényesek és üdölés csak akkor lesznek, ha szövetségünk mindegyik tagja saját tapasztalatai alapján alkotott eszméivel annak tökéletesítéséhez hozzá járuland. Az eszme cserét jelenléteken meg könnyíteni nagy tehetőségű és vas szorgalmu megyei tiszti főorvosunk Veress Sándor dr. j uszóvátsági elnök évekre terjedő eldöntésének tekintettel arra, hogy a

gyakorlati emberek által felvetett eszmék, a szőlő astartalán működő theoretikusaink munkálkodására döntő befolyással lesznek; vétkes könnyelműség vádjá terhelendő az orvosi szövetségnek mind azon tagjai, kik a fentjeleni időben és helyen tartandó közgyűlésen személyesen részt nem vesznek. Kéri és kötelezi az okból az országos orvosi szövetség minden tagját, hogy a Csikszentdomokoson tartandó közgyűlésen megjelenni szives köteletségének tekintse. Kelt Csikszereván, 1903. évi július hó 28-án egy válaszmányi tag.

Alapszabály megerősítés. Gyergyóremete kösözégben a műveltség előmozdítása és a nemzeti nyelv kultiválása céljából egy működvelő szintársulat alakítható, melynek alapszabályait a belügyminiszter a működhetési jog záradékával ellátta.

A marasvásárhelyi keresk. és iparkamara tudatja, hogy a kereskedelemlényi m. kir. miniszter ur a folyó évi augusztus hó 20-án Szent István napján megnyitandó budapesti tanács és segéd munka kiállítás meglekítő tősero legalább 10 főnyi csoportokban Budapestre és visszautazó iparosok, iparos egződek és tanoncok és az utóbbiak tanítói a m. kir. államvasutak összes vonalain és a kezelőse alatt álló helyi érdekű vasutakon a lakó helyükhöz legközelebb levő vasúti állomásra Budapestre és vissza a szomszédos forgalmi viszonylatok kivételével személy és vegyes vonatokon a III. kocsi osztályban féldru menetjegyvel utazhasanak. Hasonló menetjegy kedvezménynek lehetőség szerinti engedélyezésére egyidejűleg a m. kir. államvasutak utján a többi hazai vasutak igazgatóságait is felhívta. Ezen körülményt azon felhívással adjuk az érdekeltektől, ipartársulatok és ipariiskolák vezetőségének tudomására, hogy a meneyiben kebelükben kiránduló társaságokat szervezhetnek és kamaráinkhoz azok nevét bejelentik, az igazolványok beszerzésénél valamint a katalozalásnál közsözéggel leszünk segítségére.

Kártékony hornyók elszaporodása. A hárnap harmadik negyedében néhány napig tartott bőség egy veszedelmes hernyófajta millióinak adott életet, melyek kertjeinkben nem csak a termő cserjék, mint a pószméte és ribizke, továbbá a virágok közül az ibolya és ősi róza leveleit tezik tönkre, hanem megsemmisítéssel fenyegetik a konyha egyik legtöbb czikkét a káposztát is, rosta szerűvé tevéen annak nem csak a külső, de a belső sziv leveleit is. Az a különbs jelenség, hogy ezek az apró hernyók eddig a káposzta tőleken nem jelentkeztek és nem is tartoznak a káposzta hernyók családjába, hanem az **araszoló lepkekéltő származnak**, s többnyire némely fa leveleit ezókat megemádná. Minthogy sokaságunknál fogva most már az ellenük való védekezés teljes lehetetlen, a káposzta termést megmindenletnek lehet tekinteni, ha csak a hernyók bebábozása után levő újítás nem fog bekövetkezni.

Állandó jatum a dudavad pusztításához. A múlt év végén Darányi földmívelési miniszter abban a megtelepésben részesítette a vadász embereket, hogy a gazdaszönöségnek igen sokszor nagy kárat okozó ragadozó vadak, novezetesen a farkasok, hiúzok eljétésért és pusztításért jatumot díjakat adományozott. Most a miniszter ezt a díjazást állandósítani akarván, a vármegye hatóságának rendeletet adott ki, hogy mindazon egyéneket, kik farkast és hiust ejtenek el évközben pontos nyilvántartásnak egy példányát az év végén hozzá felterjessek, hogy a megszabandó jutalomdíjat részükre folyósíthassák. A vad elpusztítását az illetőnek előljárótsági bizonyítványal kell igazolni, mi nálunk eddig is szokásban volt, minden lejött a vármegyétől farkas és hiust után 8-9 korona, medve után pedig 10 korona díjat kapott az igazolvány alapján. Ez is egyik újabb bizonyítéka Darányi Ignác földmívelési miniszter sok minderre kiterjedő gondoskodásának melylyel a gazdaszönöség és a szegény nép érdekei iránt viselőtük.

Jó tanács. Mindazoknak, kik páziotot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szeressék be Manthner Ödön csás. és kir. udvari megkereskedésből Budapestben a „Sétatéri” vagy a „Margitszigeti” fűmagkeveréket. — Ezek t már 29 éve szállítja Manthner Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétatéri részére. —

Laptulajdonos:

GYÖRGYJAKAB ÖRÖKÖSE.

375 — 1903

Értesítés.

(A ker. betegsöglyöz pőntár tagjaiboz.)

A csikszeredei kertleü betegsöglyöz pőntár folyó évi július hó 26-án az örszszelivott közgyűlést, mivel a közgyűlési kiküldöttek kellő számban nem jelentek meg, azon időben meg nem tarthatván folyó évi augusztus hó 2-án délelőtt 10 órára, Csikszerevába a városrész nagy termébe új közgyűlést hívunk egybe, melyen a megjelölő tagok a tárgysorozatba felvett tárgyak felett az alapszabályok 35. szakaszának

4-ik bekezdése értelmében végérvényesen határozni fognak.

Csikszereva, 1903. július 26-án.

A ker. betegs. pőntár igazgatósága.

Darvas Béla,

Lakatos Mihály,

h. elnök.

t. társ.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a mélyen t. közsözég szives tudomására hozni, miszerint

FÉRFIGSZABÓ ÜZLETEMET

folyó évi július 24-től kezdve a Száva Lukács ur házába, Szultán Gergely ur üzletével szembe áthelyeztem. * * Tisztelettel: JAKAB JÓZSEF, férfigszabó.

Sz. 5843 — 1903.

ülkvi.

Arverési hirdetemény és feltételek kivonata.

Bartha Ignácznak özvegy Szabó Istvánné szül. Ezltengely Borbála jelenleg férj. Balázs Ferencz elleni végrehajtási ügyében az 10822-902. telekvi számu végzés folytán 1903. május 6-án fogonosított arverés Bartha Ignácznak jelen szám alá beadott és elfogadott utóajánlati kérelme folytán hatályon kívül helyezettik és a kérelem következtében a végrehajtási arverés 1270 korona tőke és járulékal erejéig a csikszeredei kir. törvénytűk, a csikszentmártoni kir. járásbírószág területén lévő Csikszentkirály kösözég határára fekvő a csikszentkirályi I. 956. sztykvbhen 6905/1., 6905/2., 6906. hsz. ingatlanra 644 korona. II. az 1207. sztykvbhen 6549., 6550. hsz. ingatlanra 18 korona. III. az 1579. sztykvbhen 6501., 6502. hsz. ingatlanra 8 korona. 6503-6505. hsz. ingatlanra 12 korona, 7584/2., 7585/2., 7586/2. hsz. ingatlanra 36 korona, 7584/3., 7585/3., 7586/3. hsz. ingatlanra 36 korona kikialtási árban Péter Eleknek szül. Pál Terézia javára haszonélvezeti jogok sérelme nélkül elrendeltetik. A csikszeredei m. kir. adóhivatal utasítják, hogy a jelen szám alatt bevett 351/903. pénztári czikk és bírói letét napló 338/903. folyó szám alatt kezelt 391 korona 10 fillért további intézkedéssé bírói letétől elfogadott öszszékként kezelje.

Az arverésen a fenti ingatlanok az utóajánlattevő által megígert öszszegnél és pedig: a 956. sztykvbhen levők 1870 koronánál, az 1907. sztykvbhen levők 503 kor., az 1579. sztykvbhen levők, valamint a 6501., 6502. hsz. ingatlanok 121 kor. 01 fillér, a 6503-6505 hsz. ing. 123 kor. 21 fillér, a 7584/2., 7585/2., 7586/2. hsz. ing. 303 kor. 61 fillér, a 7584/3., 7585/3., 7586/3. hsz. ingatlanok 303 kor. 61 fillérrel, az utóajánlattevő által megígert ezen öszszegnél magasabb ígért el nem érték, az ingatlanok általa megvettnek fognak tekintetni.

Az arverésre határnapul 1903. évi augusztus hó 28-ik napjának d. e. 9 órája Csikszentkirály kösözég házához tüzetik ki.

Arverezni szándékozók tartoznak minden egyes ingatlan kikialtási árának 10% -át egyútt 75 korona 40 fillér bánatpőntzt készpőntzen vagy óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. járásbírószág telekvi hatósága.

Csikszentmárton, 1903. május 20-án.

Dr. Szabó Alajos, kir. albiró.

459 — 1903.

vőgrh. szám.

Arverési hirdetemény.

Altalrt bírószági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel köshírré teszi, hogy a csikszeredei kir. járásbírószág 1903. évi Sp. I. 93/3 számu végzés következtében Dr. Erős Vilmos ügyvéd által képviselt Erős Terézia és társai Csikkarzfalvi lakosok javára Ö. Balázs Istvánné és társai odava/o lakosok ellen 158 kor. s jár. erejéig 1903. évi május hó 20-án fogonosított kir. lőgtéssé végrehajtás utján lefoglalt és 992 korra becsült következő ingóságok u. m. I. öz. Balázs Istvánnánál, borjú, szán, szekér, eke, épület fa, tüzi fa, stb. II. Balázs Agostonnál, sarjú, szekér, deszka, lovak, borjú stb. III. Balázs Jánosnál lovak, hárn, eke taligával, szekerek, tenyő tűzifa és borjú, nyilvános arverésen eladottnak.

Mely arverésnek csikszeredei kir. járás bírószág 1903. évi V. 505 számu végzés folytán 158 kor. tőkekövetelés, bíróság már megállapított költségek erejéig végrehajtást szzenvedők lakásain Csikkarzfalván leendő eszközésére 1903. évi augusztus hó 12-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzással hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpőntzetés mellett, a legközzet ígérőnek, becésáron alul is el fognak adatni. Amennyiben az elarverésendő ingóságokat mások is le és felőfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen arverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszereva, 1903. évi július hó 24-ik napján.

Ábrahám Márton, kir. bír. végrehajtó.

Sz. 2798 903. ki.

Pályázati hirdetemény.

Csikvármegye felsőki járásához tartozó - Csikvárdotfalva, Csobotfalva, Pál-falva és Csomortán kösözégekbelő alakult - Csikvárdotfalvi kösözszági állás lemondás folytán üresedébe jövőn, ezen állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kéresüket hozzám a folyó év augusztus 21-ik napjának délelőtti 12 órájáig annál is inkább nyújtják be, mert a később érkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

A választat folyó évi augusztus hó 29-ik napján délelőtt 8 órakor fogom Csikvárdotfalva kösözég hivatalos házánál megtartani.

A kösözszégi javadalmazása a következő:

1. Törzs fizetés 889 korona.
2. Birtokossági jegyzői teendők végzéséért 200 korona.
3. Utótárlány 30 korona.
4. Irodai átalány 32 korona.
5. Tűzifa átalány a kösözszégi iroda fűtésére 40 kor. 50 fillér.
6. Küldőnczdi 42 kor. 60 fill.
7. Mint kinevezendő állami anyakönyvvezetőnek tiszteletdi 120 korona.
8. A magán munkálatokért szedhető díjakat, úgy szintén kiszállások alkalmával járó díjazást a vonatkozó szabályrendeletek alapítják meg.

Csikszereván, 1903. július hó 20-án.

Fejér Sándor,

főszolgabíró.

Faeladási hirdetemény.

Csikszereva város kösözszégi házában a Fekete sarok nevű dűlőben lévő 20 kat, hold vőgrterületen a fennálló faközlet a szomszédos ösztagokban lebelégzett magiák és szeltőrött törsek fatőmégével, mely egyútt minthogy 5009 m² haszon lát tartalmaz, folyó év augusztus hó 15-én d. e. 9 órakor Csikszereva város hivatalos házá nagytermében zárt irásbeli ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli verseny tárgyalás utján el fog adtatni.

Becsértéke 12.522 korona.

Bánatpőntz ezen öszszeg 10% -a.

Zártírásbeli ajánlatok a bánatpőntzzel felszerelve f. évi augusztus hó 15-ik napjának délelőtti 9 órájáig a kösözszégi kösözszág elnökéhez nyujtandók be.

Elkésett és utóajánlatok nem fogadotnának el.

Az arverési és szerződségi feltételek megtekinthetők a kösözszégi kösözszág elnökénél Csikszereván.

Csikszereva, 1903. július 26-án.

Id. Dávid Ignác, kösözszégi elnök.

Szopos József, birtokossági elnök.

Faeladási hirdetemény.

A csikszentléleki kösözszégi kösözszég Sulcsa völgyre hajtó Kisborda északjában lévő erdejébe mintegy 105 kat, hondnyi területtel 16., 166., 81 m² gömböltyű lucszasonfa.

Zártírásbeli ajánlattal egybe kötött szóbeli verseny tárgyalás utján f. évi augusztus hó 15-én d. e. 2 órakor Csikszentlélek kösözszég házában el fog adtatni. Becsértéke 42037 kor. 61 fill. a leteendő bánatpőntz ezen öszszeg 10% -a.

Zárt írásbeli ajánlatok a bánatpőntzzel felszerelve f. évi augusztus hó 15-én d. e. 12 órájáig a kösözszégi kösözszág elnökéhez Csikszentlélekre nyujtandók be.

Abban az esetben ha az arverés eredményre nem vezetne a 42037 korona becsértéken alul is el fog adtatni a legkedvezőbb ajánlattevőnek.

Elkésett valamint utóajánlatok nem fogadotnának el.

Az arverési és szerződségi feltételek megtekinthetők a kösözszégi kösözszág elnökénél Csikszentléleken.

Csikszentlélek, 1903. július hó 26-án.

Balog Imre,

k. bír. elnök.

Sz. 8314./903. tkvi.

Árverési hirdetmény kivonat.

A csikszere-dai kir. törvényszék mint tkvi hatóság közölni teszi, hogy Krausz Mihály csikszere-domokosi lakos végrehajtónak Császár Nándorné szül. László Polixéna csikszere-dai lakos végrehajtást szenvedő elleni 600 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a csikszere-dai kir. törvényszék területén lévő Csikmadéfalva község határára fekvő a csikmadéfalvi 1. számú tjkvben A + 1. rend 1. 2. hrsz. a. kertre és belsőlegre 320 korona, 2. rend 67. hrsz. a. kertre 36 korona, 4. rend 874, 875, 876, 877. hrsz. a. kertre és (szántóra), utcára 27 korona, 5. rend 919. 920/1, 920/2. hrsz. a. kertre és belsőlegre 160 korona, 6. rend 1025. hrsz. szántóra 89 korona, 7. rend 1073. hrsz. szántóra 24 korona, 8. " 1287. " " 30 " 10. " 1437. " " 47 " 11. " 1488. " " 9 " 12. " 1510, 1531. " " 35 " 13. " 1655. " " 33 " 14. " 1795. " " 6 " 15. " 1910. " " 13 " 16. " 1959. " " 20 " 17. " 2651/1. " " 30 " 18. " 2113. " " 97 " 19. " 2165. " " 15 " 20. " 2203. " " 5 " 21. " 2216. " " 8 " 22. " 2320. " " 13 " 23. " 2333. " " 17 " 24. " 2373. " " 86 " 25. " 2500. " " 44 " 26. " 2729. " " 43 " 27. " 2878. " " 110 " 28. " 3087. " kaszálóra 88 " 29. " 3068. " szántóra 15 " 30. " 3611/a. " " 31 " 31. " 3902. " " 8 " 32. " 3817. " kaszálóra 8 " 33. " 4014. " " 50 " 34. " 4016. " " 9 " 35. " 4245. " szántóra 7 " 37. " 4813. " " 5 " 38. " 4940, 4941. " szántó, kasz. 14 " 39. " 5089, 5090 " kaszálóra 24 " 40. " 5417. " " 18 " 41. " 5441. " " 12 " 42. " 6938, 6944, 6945. " " 63 " 43. " 6994, 6995, 6996. " " 310 " 44. " 7179. " " 36 " 45. " 7463. " " 32 " 46. " 7627, 7628. " " 28 " 74. " 7662, 7663, 7664. " " 4 "

kikiáltási árban és pedig az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-a értelmében nemcsak végrehajtást szenvedett, hanem a Miklós Dénes (kinek neje Rozsák Katalin), György Imréné szül. Miklós Rozália, Miklós Félix, Miklós József, Krausz Mihályné sz. László Julianna társulajdonosok nevében álló járandóságokra is, a csikmadéfalvi 1982. számú tjkvben A + 1. rend 4804. hrsz. szántóra 11 korona kikiáltási árban és pedig nemcsak végrehajtást szenvedett, hanem a Miklós Dénes, Botár Ilyés, György Imréné sz. Miklós Rozália, Miklós Félix, Miklós József és Krausz Mihályné sz. László Julianna társulajdonosok nevében álló járandóságokra is a így az ingatlanok egészére az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok a kezdődőleg 1903. évi szeptember hó 2 ik napján d. e. 9 órakor Csikmadéfalva közölgésében megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladhatni fognak.

Árverezni szándékozókat tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett ártályammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kizárólag kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánat pénznek a bíróságnál előleges előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság. Csikszere-dán, 1903. június hó 13-án.
Geozó Béla, kir. széki bíró.

Képes Levelezőlapok nagyvárosokban kaphatók Szvoboda Testvérek könyv-, papír-, iró-, rajz- és hangszerkereskedésében Csik-Szere-dában. Vezető eladóknek ártódevozmény.

Fontos háztartási cikk!

Kókusz-zsír

használható főzésnél, sütésnél, vaj, lud-zsír, disznózsír helyett. A kókusz-zsír teljesen szagtalan, szapora, soká tartható, kellemea, könnyen emészthető, cukor és gyomor-bajosoknak is ajánlható. Öt kilos postadoboz utánvétellel, bérmentve bárhová

8 korona.

Megrendelési cím:
KLEIN REGINA,
TOLCSVA.

Tusnádfürdön

1903. évi augusztus 9-én d. e. 9 órakor a fürdőigazgatósági irodában nyilvános árverés útján 1904, 1905. és 1906. évre bérbe adtnak:

1. Gyógyesarnok vendéglő, kávéház kikiáltási ár 5010 kor.
2. Az erdei czukrázda kikiáltási ár 510 kor.
3. A fürdővégi csárda 430 kor
4. A csolnakázó-tó szabad hálászattal kikiáltási ár 202 kor
5. A piaczi vámszedés kikiáltási ár 315 kor.
6. Játékhelyek: 2 Lawn-Tennis, 1 Croquette, 2 Tekepálya 360 kor
7. Gyógyesarnok fedett sétányán 1 bazár helyiség 200 kor.
8. Gyógyesarnok fedett sétányán 1 bazár helyiség 300 kor.
9. Gyógyesarnok fedett sétányán 1 bazár helyiség 500 kor.

Írásbeli ajánlatok a fürdőigazgatósághoz Tusnádfürdőre címzendők, az árverési feltételek Tusnádfürdőn az igazgatósági irodában megtekinthetők.

3-1 **A fürdőigazgatóság.**

Bérbeadási hirdetmény.

A néhai Balási Lajos jogutódainak tulajdonát képező csikmegyei kászóni fürdőtelep és borvizforrások fele részben tulajdonosi Balási József, Borbála és Iona érkörtvélyesi, illetve budapesti lakosok 1904. január 1-től megállapodás szerinti időig bérbe adják mindama jogokat, a melyek őket, mint nevezett telep és források felerészben tulajdonosait megilletik.

Bérbe venni szándékozók kéretnek 1903. október 1-ig,
Balási József
földbirtokos Érkörtvélyes (Szathmár megye) címre írni.

A foghíányban szenvedők figyelmébe!

Barna J. budapesti jó hírnevű fog specialistá, fogászati gyakorlatát Tusnádfürdőn, a „Három huszár” szállóban e hó 20-án megkezdte. Ott tartózkodása 3 hét.

URAK FIGYELEM!

Az Első Budapesti Mértékutáni Szabóság BUDAPESTEN, VII., Csömöri-ut 11.

15 és 18 forintért

készít remek szabással és szakértelmű kidolgozással divatos férfi öltönyöket finom gyapjú szövethől.

Minták és méretek utasítás küldése ingyen. Ha az ország bármely részében egy helyiségben 3 megrendelés biztosítva van, értesítésre oda küldjük utazó szabásunkat gazdag mintáinkkal. A 1. megrendelő semmiféle költséggel nem lesz megterhelve, mert utazó szabásaink évi vasúti bérlet-jegygyel vannak ellátva.

Szíves megkereséseket kér az Első Budapesti Mérték utáni Szabóság, Budapest, VII., Csömöri-ut 11.

KLEIN ADOLF,
főszabász. 9-0

Hazai ipar!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy berendeztem saját telkemen és felügyeletem alatt

KÓFARAGÓ TELEPET,

ahol bel- és külföldi márványokat faragtatók és csiszol-tatok, síremléket, márvány lapokból fürdőká-dakat, emléktáblákat teliattal, kávéházi be-berendezéseket, heates és mészáros pultokat, már-vány sírfeleket, különféle díszárgyakat, min-denne-mű jayitásokat legrövidebb idő alatt jutányos árban elvállalok és a fentemlített tárgyak első kézről beszerezhetők.

Továbbá tartok: Márvány-, Gránit-, Sye-nit-, Labrador- és tartós fagymentes Kolozsáv-vidéki Homokkővet nagy raktáron és Márvány-butor telepet.

Nagyérdemű közönség b. pártfogását kérve

1-20 tisztelettel:
BRASSÓ. — Vasut-utosa.

Hazai ipar!

Nagy József, kőfaragómester.

Tisztelettel tudatom egy a kereskedő urakkal, mint a nagyérdemű fogyasztó közönséggel, hogy **Nagyborosnyón**, (Háromszék megye) a legrégibb természetes eczetszesz gyáros vagyok. Ezen téren szerzett gazdag tapasztalataim és sok éven keresztül szorgalmas tanulmányozásaim által azon kedvező helyzetbe jutottam, hogy az eczet gyártás terén a legkitűnőbb és páratlan természetes eczetszesz term-elek, még pedig minden idegen országbeli egészségtelen eszeneciák és savak kizárásával. Gyári berendezésem a legmodernebb és így teljesen feleslegessé vált a jelzett idegen és egészségtelen savak használata, ezért teljes felelősségem mellett ajánlom honi gyártmányomat és hogy min-denkit meggyőződtethessenek gyártmányaim szoliditása és kiváló jóságáról, hajlandó vagyok saját kölcsön hordóimba 50—60 literig próba mintát bármely állomásra szállítani.

A n. é. kereskedő urak csak a közjő és saját jól felfogott érde-klüknek tesznek szolgálatot akkor, ha az én természetes eczet-szeszem bevezetik és forgalomba hozzák. Már a próba rendelésnél is bárki meggyőződíthetik arról, hogy egy ár, mint minőség tekintetében versenyképes vagyok. Foktartalom 10—12%.

A n. é. fogyasztó közönség és az igen tisztelt kereskedő urak ha-zafiai támogatását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

ROTH VIKTOR,
természetes eczetszesz gyáros.
Nagyborosnyón, (Háromszék megye.)

Róth Nagyborosnyó. 8-10

Felette fontos

minden mezőgazdára, marhatulajdonosra, juh és sertésenyésztőre és minden kisgaz-dára nézve!

„Mi képen hízalom fel gyorsan sertéseimet?” „Mi által lesz marhám gyorsan piaczképes?” „Mivel gyorsíthatom az ökrőhizlalást?” „Mi által érhetem el teheneimmél és kecskéimmél a tejhozam javítását és gyarapítását?” „Mi által gyorsítom növendékmarháim felnővését?” „Mit alkalmazzak, hogy jószá-gom egészséges legyen?”

Adjon lovainak, teheneinek és ökreinek etetéséket és darabonkint a takarmány közé vegyítve 2 gyenge evőkannállal, szoptató állatoknak 2 teli evőkannállal, növendék mar-hának, sertéseknek, juhoknak és kecskéknél 1 teli evőkannállal, malacoknak és bár-nyoknak egyes etetésnél 1 teli kávéskannállal (jól átvegyítve a rezes takarmányokkal) a jól bevált

törvényesen védett

Regensburgi „É T V Á G Y” (Fresslust)
takarmány fűszerből.

Egyedül valódi csak „Preisler” védjeggyel. Egy régi kipróbált gyógyszerészeti előírás szerint jóállás mellett tisztán és egyedül valódián készítve állatorvosi vezetés alatt

Meise Lajos
vegyi gyárában,

8-20 **SZASZSEBESÉN (Magyarország) és REGENSBURGban (Bajorország).**
(Kérem jól figyelni a cégre és védjegyre.)

URANOS-KÉK

ruha-mossához
a legjobb keítőszer.

Törvényesen védve.
Mossó-intézetekben, háztartásokban a legkedveltebb ruhakéítő.

Olaszó és felülmúlhatlan!
Egy üveg 24 fillér, tiszteri mossá-hoz elegendő. — 1 nagy üveg 1.60 kor., 1/2 üveg 1 kor.

Kapható mindenütt.
Utánzatoktól óvakodjunk!

HOCHSINGER TESTVEREK vegyészeti gyára

Kiszárolagos gyártói: **BUDAPEST,** VI., Róssa-utosa 85.